

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool - De Bijenkorf te BALEN

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 9555
Instelling Gemeentelijke Basisschool - De Bijenkorf
Directeur Griet VERRYKT
Adres Haverstraat 6 - 2490 BALEN
Telefoon 014-31.37.41
Fax 014-31.24.60
E-mail debijenkorf@skynet.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Balen
Adres Vredelaan 1 - 2490 BALEN

Scholengemeenschap Gemeentelijke Basisscholen Balen
Adres Streekweg 11 - 2490 BALEN

CLB Vrij CLB Kempen (vestiging Westerlo)
Adres Merodedreef 106 - 2260 WESTERLO

Dagen van het doorlichtingsbezoek 13-05-2013, 14-05-2013, 16-05-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 16-05-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 07-06-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Ilse De Volder
Teamleden Jan Speltincx
Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebied Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	9
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	12
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	12
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Begeleiding	14
4.1.1 Leerbegeleiding	14
4.2 Evaluatie	14
4.2.1 Evaluatiepraktijk	14
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	17
6.1 Wat doet de school goed?	17
6.2 Wat kan de school verbeteren?	17
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	19
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	19
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De gemeentelijke basisschool 'De Bijenkorf' gelegen in Rosselaar, is een van de vier gemeentelijke basisscholen van Balen. Zij recruteert leerlingen zowel vanuit de onmiddellijke als uit de wijde omgeving. Een aantal ouders kiest doelbewust voor de school. De leerlingen komen overwegend uit middenklassegezinnen. De recente beleidswisseling en de constructieve samenwerking met de zorgcoördinator leiden tot een nieuwe dynamiek in de school. Een uitdaging die het geëngageerde team ten volle aangaat.

Op basis van het vooronderzoek op 6 mei 2013 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de inspanningsverplichting van de kleuterafdeling voor Nederlands en wereldoriëntatie en de resultaatsverplichting van de lagere afdeling voor Nederlands en wereldoriëntatie. Daarnaast onderzocht ze ook de kwaliteit van de evaluatiepraktijk, de leerbegeleiding en het algemeen beleid van de school.

Het erkenningsonderzoek wijst uit dat in beide afdelingen de resultaten van de onderzochte leergebieden aan de verwachtingen van de overheid voldoen. De school streeft met andere woorden in voldoende mate bij de kleuters de ontwikkelingsdoelen na en bereikt met de meerderheid van de leerlingen de eindtermen.

De kleuterafdeling levert voldoende inspanningen die een evenwichtig en volledig aanbod voor de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie garandeert. De krachtige en stimulerende leeromgeving creëert uitdagende en ruime ontwikkelingskansen voor de kleuters. Het veelvuldige overleg binnen de afdeling bevordert de goede opbouw en de onderlinge samenhang van het onderwijsaanbod in de verschillende leeftijdsgroepen.

In de lagere afdeling voldoet de aanpak voor Nederlands en wereldoriëntatie hoewel de verticale samenhang van het aanbod nog kan geoptimaliseerd worden. Leerkrachten vertrouwen op de gebruikte onderwijsleerpakketten voor het aanbod in de eigen klasgroep en hebben weinig voeling met het aanbod in de andere leerjaren. De uitgangspunten van de eindtermen en de toetsing van de gebruikte onderwijsleerpakketten aan de leerplannen vormen slechts in beperkte mate het uitgangspunt om het onderwijsaanbod aan te toetsen. De wijze waarop de leerkrachten het onderwijsleerpakket Nederlands verwerken, biedt echter voldoende garanties opdat de leerlingen de eindtermen voor Nederlands bereiken. Recent maken de leerkrachten ook voor wereldoriëntatie gebruik van een onderwijsleerpakket soms aangevuld met eigen materialen. De overladenheid van het onderwijsleerpakket maakt dat sommige leerkrachten bepaalde leerinhouden achterwege laten waardoor er breuklijnen in het aanbod kunnen ontstaan. Het team is zich hiervan bewust en investeert in een bijsturingsproces.

Het kwaliteitsonderzoek toont aan dat op schoolniveau het onderwijskundige en organisatorische beleid in groeiende mate uitgaat van een gezamenlijke visie met een gerichte aansturing van het team. Sinds de aanstelling van een nieuwe directeur ervaart het team opnieuw een uitdagende en positieve ontwikkelingsdynamiek in de school. Voordien kreeg het team een grote autonomie met verschillende groeiselheden tussen de kleuter en de lagere afdeling tot gevolg. Onder impuls van het nieuwe beleid investeren leerkrachten doelgericht in teamvorming over beide afdelingen heen. Momenteel geven alle leerkrachten blijk zich ten volle te engageren om samen school te maken. De school doet een intensieve inhaalbeweging om haar pedagogisch en organisatorisch functioneren te optimaliseren. De doelgerichtheid van de vooropgestelde planning kan nog groeien wat de doeltreffendheid nog zal bevorderen.

De kleuterafdeling beschikt over een sterk zelfsturend vermogen waarbij het leren van en met elkaar een vanzelfsprekendheid is. De wijze waarop de leerkrachten de ontwikkeling van de kleuters evalueren aan de hand van een eigen ontwikkeld kindvolgsysteem naast een veelheid van observatiegegevens, is een voorbeeld van goede praktijk. De leerbegeleiding verloopt doeltreffend tevens door de ruime aandacht voor de ouderbetrokkenheid met indien nodig de constructieve samenwerking met externen. In de lagere afdeling staat de evaluatiepraktijk nog aan het begin van een ontwikkelingsproces. Leerkrachten zijn nog weinig doordrongen van de gezamenlijke visie op evaluatie als middel om het onderwijs aan of bij te sturen. Zij hebben een jarenlange traditie in kwantitatieve evaluaties met punten.

De productgerichte evaluatie van een aantal proeven is niet altijd even doeltreffend, met verlies van waardevolle onderwijstijd tot gevolg. De gebruikte toetsen zijn soms weinig valide, betrouwbaar en nauwelijks gericht op zorgondersteuning of bijsturing van de onderwijspraktijk. De afdeling participeert al vele jaren aan diverse extern georganiseerde toetsen. In groeiende mate worden de resultaten aangewend om na te gaan of de eindtermen en de leerplannen voldoende nagestreefd en bereikt worden. Vooral in de leerbegeleiding op leerlingniveau worden de analyse van de resultaten op gestandaardiseerde testen en de individuele leervorderingen doelgericht aangewend voor remediëring of om te voorzien in een meer uitdagend onderwijsaanbod. Deze doelgerichte bijsturingen zijn voorbeelden van goede praktijk die als hefboom kunnen dienen voor de optimalisering van de evaluatiepraktijk op school- en klasniveau.

In haar visie op de leerbegeleiding stelt de school de klasleerkracht als eerste verantwoordelijk voor de zorg van de leerlingen. De zorgcoördinatie besteedt in groeiende mate aandacht aan een zorgbeleid op klas- en schoolniveau. Vanuit de sterke traditie van klasexterne ondersteuning ligt het accent in de onderwijspraktijk immers vooral nog op de leerbegeleiding op leerlingniveau. Met waardevolle initiatieven zoals teamteaching groeit de klasinterne ondersteuning en remediëring. De handelingsgerichte benadering die de school daarbij vooropstelt, bevindt zich nog in een aanvangsfase. Het professionaliseringstraject hiervoor kan nog uitgediept worden door het uitzetten van een duidelijke en gefaseerde implementatiestrategie.

De Bijenkorf stelt zich als school laagdrempelig op naar ouders en externen. Met een kleurrijke uitstraling en door haar grote leerlingenbetrokkenheid profileert zij zich conform haar gezamenlijk gedragen schoolvisie. Het bijenkorfhart visualiseert deze visie met een groot hart voor kinderen, voor elkaar en voor goed onderwijs. De attractieve uitbouw van de speelplaats is daarvan een illustratief voorbeeld. Ouders, leerlingen en het team investeren samen voor een droomspeelplaats die de kinderen zelf mochten ontwerpen. De actieve participatie van de vele ouders om die droom effectief mee te realiseren, is een mooi voorbeeld van samen school maken.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies voor de basisschool 'De Bijenkorf'. Het sterke participatieve leiderschap en het enthousiaste en geëngageerde team bieden voldoende garanties dat de school het huidige dynamische ontwikkelingsproces verder zet. Het draagvlak binnen de aangename collegiale sfeer is voldoende groot om met een doelgericht implementatieproces de leerplannen te realiseren en om tevens vanuit een gezamenlijke visie de evaluatiepraktijk en de leerbegeleiding te optimaliseren. De geformuleerde aanbevelingen in dit verslag bieden voor de school aanwijzingen om de onderwijskwaliteit verder bij sturen, te verbeteren en te borgen.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van Nederlands na. Dit blijkt vooral uit het doelgericht aanbod en de nauwgezette opvolging en de voortgang van de kleuters. De krachtige en gestructureerde leeromgeving biedt ruime kansen voor de kleuters om betrokken en op een speelse manier vaardigheden te oefenen en te verwerven.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie doelbewust en in een natuurlijke samenhang na. Dit gebeurt vanuit een thematisch en harmonisch samengesteld aanbod voor alle domeinen van dit leergebied in samenhang met de andere leergebieden. Een krachtige leeromgeving biedt de kleuters ruime leer- en ontwikkelingskansen. Het welbevinden en de betrokkenheid en een evenwichtige ontwikkeling van de kleuters vormen daarbij het centrale uitgangspunt.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: leergebied Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming

De leerkrachten baseren zich op een neteigen digitaal instrument als referentiekader bij het nastreven van de ontwikkelingsdoelen. Binnen een belangstellingscentrum bepalen de leerkrachten, volgens dit referentiekader, een aantal dominante leerplandoelen. Bij de selectie van die doelen streven de leerkrachten een evenwichtig onderwijsaanbod na waarbij zij doelgericht de samenhang met andere leergebieden beogen. De intensieve samenwerking en het veelvuldige overleg garanderen een gradueel en continu opgebouwd aanbod. De algemene principes van de ontwikkelingsdoelen zijn in de praktijk herkenbaar. Naast kalendergebonden thema's spelen de leerkrachten eveneens in op onderwerpen die de kleuters zelf aanbrengen of die aansluiten bij hun leef- en belevingswereld.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen

De attractieve en functioneel ingerichte kleuterklassen creëren een krachtige leeromgeving die bovendien aansluit bij de ontwikkelingsmogelijkheden van de kleuters. De leerkrachten voorzien in uitdagende spelmogelijkheden met een doelgerichte graduele opbouw.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Kindvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De leerkrachten volgen de ontwikkeling van de kleuters van nabij op met diverse instrumenten. Zij ontwikkelden een eigen kindvolgsysteem dat met doelgerichte observaties op geregelde tijdstippen de vorderingen in kaart brengt. Naast deze systematische observaties, voorzien de leerkrachten eveneens in occasionele observaties tijdens de onderwijsactiviteiten. Het eigen kindvolgsysteem is gekoppeld aan dominante leerplandoelen terwijl bij de occasionele observaties die relatie nog niet gelegd wordt. Het kindvolgsysteem omvat tevens een klasscreening die de betrokkenheid en het welbevinden van de kleuters onderzoekt. Door veelvuldig overleg met alle kindbetrokkenen en ouders wordt de ontwikkeling van de kleuters nauwgezet opgevolgd en ondersteund.

Begeleiding Leerkrachten differentiëren gericht en houden hierbij rekening met de verschillen tussen de kleuters. Zij ontwikkelden hiervoor materialen die een graduele opbouw met differentiatie mogelijk maken. De klasleerkracht blijft hierbij als eerste de verantwoordelijke maar kan steeds een beroep doen op ondersteuning van het zorgteam. Rekening houdend met de ontwikkelingsleeftijd van de kleuters krijgen zij niveauspecifieke, vaak ook uitdagende opdrachten die zij zelfstandig uitvoeren. De moeilijkheidsgraad van dit gedifferentieerd aanbod op kindniveau wordt geleidelijk opgevoerd. Indien nodig wordt tijdens een multidisciplinair overleg met het begeleidend CLB in samenspraak met de ouders naar bijkomende of eventueel externe ondersteuning op kindniveau gezocht.

Professionalisering In de kleuterschool is er een grote bereidheid en openheid om van en met elkaar te leren. De constructieve samenwerking tussen de kleuter en de lagere afdeling, waarin het leren kennen van elkaars praktijk centraal staat, bevordert zowel de aansluiting tussen beide afdelingen als het professionaliseringstraject van de leerkrachten.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt met zoveel mogelijk leerlingen de eindtermen voor Nederlands. Zij zorgt met behulp van een onderwijsleerpakket voor een volledig, evenwichtig en doelgericht aanbod. De resultaten van de schooleigen en genormeerde toetsen geven aan dat de meeste leerlingen de vooropgestelde doelen effectief bereiken. De meeste leerlingen stappen met succes over naar de A-stroom van het secundair onderwijs en de gegevens uit het vervolgonderwijs brengen geen noemenswaardige zwaktes aan het licht.

Curriculum Een onderwijsleerpakket is het referentiekader in alle klassen. Het team vertrouwt op de volledigheid ervan. Vanuit hun ervaring of wanneer er overlappingen zijn met andere leergebieden laten leerkrachten onderdelen weg. Een aantal leraren gebruikt ook eigen aanvullende materialen.

Onderwijsaanbod De planning gebeurt vanuit een jaarplan van het leerpakket die geconcretiseerd wordt in een week- en dagplanning. De invulling van deze documenten is zeer divers en weinig functioneel. Het zijn vooral documenten ter verantwoording.

Referentiekader Het merendeel van de onderwijstijd gaat naar de deeldomeinen lezen en schrijven, met belangrijke accenten op technisch en begrijpend lezen, spelling en taalbeschouwing. De domeinen luisteren en spreken komen minder doelgericht aan bod. Leraren verwijzen voor het aanbod van deze domeinen naar kringgesprekken, spreekbeurten en spreekkansen tijdens de lessen van andere leergebieden.

Planning

Evenwichtig en volledig

Samenhang

Brede harmonische vorming

Actief leren

Materieel beheer Voor het leergebied Nederlands beschikt de school over voldoende materialen en leermiddelen om de eindtermen te bereiken.

Uitrusting De klasbeelden volgen de verticale opbouw van de methode en deze worden functioneel aangewend.

Leermiddelen De beschikbare ICT-middelen worden nog maar beperkt geïntegreerd voor dit leergebied behalve in een enkele klas. De optimalisering van het ICT-gebruik is momenteel een van de schoolprioriteiten.

Evaluatie De evaluatiepraktijk voor Nederlands brengt de voortgang van de leerlingen in kaart waarbij de focus vrij exclusief op leerlingniveau ligt. De leerkrachten maken vooral gebruik van methodegebonden toetsen, aangevuld met gestandaardiseerde testen. De resultaten op de toetsen worden vooral

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig / representatief

Gericht op bijsturing

aangewend voor remediëring van leerlingen. Het accent ligt vooral op de meetbare domeinen van Nederlands. Ondanks de aandacht voor de domeinen spreken en luisteren in het onderwijsaanbod wordt de luister- en spreekvaardigheid van de leerlingen slechts sporadisch en weinig doeltreffend geëvalueerd. Duidelijke afspraken hierover zijn er nog niet. Een verticale opbouw ontbreekt, ook de aangereikte referentiekaders voor evaluatie uit de methode zijn nog weinig richtinggevend.

Op schoolniveau zijn nog geen eenduidige afspraken over het maken van foutenanalyses. Ook de foutenanalyses van de methode worden niet doelgericht aangewend.

De school participeert aan de koepeltoetsen in het zesde leerjaar. De analyse van de resultaten blijft vooral vaststellend waarbij de resultaten globaal vergeleken worden met het Vlaamse gemiddelde. Een doorgedreven analyse van de resultaten wordt nog niet als middel voor de eigen kwaliteitszorg aangewend.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk

Het cijferrapport focust vooral op de productevaluatie waarbij een leerlinggemiddelde gemaakt wordt van de methodegebonden toetsen, dat afgezet wordt tegen de mediaan van de klas. Een duidelijke relatie tussen de leerinhouden van het onderwijsaanbod voor Nederlands en de rapporten ontbreekt.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De school investeert sterk in de leerbegeleiding in alle leerjaren. Het accent van de leerbegeleiding ligt momenteel vooral op remediëring en minder op doelgerichte preventieve interventies. Het zorgteam is de motor van de zorgwerking. De zorgleraren ondersteunen de klasleraren en begeleiden leerlingen met klasinterne of klasexterne begeleiding. Met teamteaching ondersteunen leerkrachten de leerlingen van een aangrenzend leerjaar, wat tevens de doelgerichte samenwerking in het team bevordert.

De klasleerkracht is de spilfiguur voor de zorgwerking op klasniveau.

Leerkrachten differentiëren binnen actieve werkvormen, niveaugroepen en via de mogelijkheden aangereikt in het leerpakket. Vanuit de evaluatie- en observatiegegevens van de leerkrachten en kindbesprekingen op een filter- of multidisciplinair overleg wordt in teamoverleg gezocht naar passende maatregelen op leerlingniveau. Leerlingen met specifieke noden voor Nederlands krijgen in overleg met de ouders sticordimaatregelen. De school maakt nog geen gebruik van specifieke software-ondersteuning als compensering voor leerlingen met dyslexie of dysorthografie.

Leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong krijgen de leerstof compact of versneld aangeboden.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De evaluatiegegevens over de leerresultaten van wereldoriëntatie wijzen erop dat de meeste leerlingen de eindtermen voor dit leergebied in voldoende mate bereiken. De school implementeert een onderwijsleerpakket om het leerplan wereldoriëntatie te bereiken. De graduele opbouw die het onderwijsaanbod doelgericht op elkaar afstemt, bevindt zich momenteel nog in een ontwikkelingsproces.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Evenwichtig en volledig

Sinds dit schooljaar baseren leerkrachten zich in alle klassen op een onderwijsleerpakket als referentiekader. Voordien maakten vooral de hoogste leerjaren hiervan gebruik. De invoering werd toen ingegeven door de

*Samenhang
Actief leren*

tegenvallende resultaten op de externe koepeltoetsen. De eindtermen en de leerplannen van wereldoriëntatie zijn bij de meeste leerkrachten geen referentiekader. Een grondige leerplanstudie met een implementatietraject van het leerplan wereldoriëntatie gebeurde nog niet. Het team vertrouwt erop dat zij met de onderwijsleerpakketten de eindtermen aanbieden en bereiken. Doelgericht investeren in het evenwicht van de verschillende domeinen gebeurt nog weinig. De leerkrachten hanteren het doelenoverzicht aangereikt door de methode als verantwoording. Momenteel inventariseert een enkele leerkracht systematisch de leerplandoelen van het onderwijsaanbod als wijze van experiment. Uit de observaties en de gesprekken blijkt dat er nog heel wat diversiteit is in de uitvoering. Door de overladenheid van het onderwijsleerpakket laten sommige leerkrachten onderdelen weg of vervangen deze door eigen thema's. Tijdens de leeruitstappen investeren sommige leerjaren al doelgericht in de horizontale samenhang met andere leergebieden, terwijl dit in een aantal andere klassen veel minder duidelijk is. In de lagere afdeling groeit de aandacht voor actieve en coöperatieve werkvormen. Leerlingen krijgen kansen om in toenemende mate de verantwoordelijkheid te nemen voor het eigen leren. De wijze waarop het team dit realiseert, is nog zeer divers en kan nog aan doelgerichtheid winnen. Het team is zich ervan bewust dat de verticale samenhang momenteel nog weinig transparant is. Binnen de kwaliteitszorg is wereldoriëntatie dan ook een van de prioriteiten.

Materieel beheer
*Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen*

De school beschikt over een ruim aanbod van materialen en leermiddelen. Op schoolniveau werden de referentiekaders van tijd- en ruimte besproken en op elkaar afgestemd. Sommige klassen investeren in levensecht en realistisch onderwijs met leeruitstappen of het aanreiken van diverse concrete materialen. Het schoolbestuur investeert in een kwaliteitsvolle uitrusting van de school.

Evaluatie
*Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing*

Op schoolniveau is er nog geen duidelijke visie voor de evaluatie van wereldoriëntatie. De leerkrachten maken gebruik van de methodegebonden toetsen sporadisch aangevuld met zelfgemaakte toetsen die vooral gericht zijn op de reproductie van feitenkennis. Op het einde van de lagere afdeling baseert de school zich op de koepeltoetsen om na te gaan of zij de eindtermen in voldoende mate bereikt. Sinds de invoering van het onderwijsleerpakket beantwoorden de resultaten grotendeels aan de verwachtingen. Die koepeltoetsen hebben een lange traditie binnen de school maar deze leiden nog niet tot een grondige analyse van de resultaten om de eigen werking doelgericht bij te sturen.

Evaluatie
Rapporteringspraktijk

Zoals de overige leergebieden rapporteren de leerkrachten over wereldoriëntatie met een gemiddeld globaal cijfer van de toetsen afgezet tegen de mediaan van de klas. Een transparante samenhang met het onderwijsaanbod ontbreekt.

Begeleiding
Leerbegeleiding

In de meeste klassen overweegt een klassikale cursorische benadering van wereldoriëntatie. In toenemende mate stimuleren leerkrachten het zelfstandig en groepswork waarbij leerlingen leren samenwerken en van en met elkaar leren. In alle klassen heerst een aangename leer- en leefomgeving voor de leerlingen die het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen bevordert.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respekteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct?	ja

(decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Begeleiding

4.1.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft een geëxpliciteerde visie op zorg die gedragen wordt door het team. In haar benadering stelt de school het kind centraal waardoor de meeste zorguren gaan naar de opvolging, de remediëring en de bijsturingen op leerlingniveau.

Op school- en leerkrachtniveau investeert de zorgcoördinator in de invoering van handelingsgericht werken vanuit een zorgcontinuüm. Voor de meeste leerkrachten staat het handelingsgericht werken nog aan het begin van een ontwikkelingsproces.

Het team heeft naast de aandacht voor de problemen ook oog voor de positieve aspecten en talenten van de leerlingen. Momenteel krijgt vooral de beeldvorming voorafgaand aan de leerlingenbesprekingen doelgerichte aandacht. Het team heeft een grote betrokkenheid om kinderen de passende zorg aan te reiken. De leerbegeleiding functioneert doelgericht op kindniveau waarbij de ouders en eventuele externe begeleiders effectief betrokken worden. De doeltreffendheid van de ondersteuning en de begeleiding op klasniveau bevindt zich nog in een ontwikkelingsproces.

Zowel in haar schoolvisie als in het dagelijkse school- en klasgebeuren staat het creëren van een veilig school- en klimaat centraal. Het team investeert doeltreffend in het welbevinden en de betrokkenheid van al haar leerlingen dat zij als fundamentele randvoorwaarden voor het leren vooropstelt.

Diverse activiteiten worden voorzien bij de overstap tussen kleuter en lager, de doorstroming naar een volgend leerjaar of voor de aansluiting naar het secundair onderwijs. Het kindvolgsysteem van de kleuterafdeling leidt tot een doeltreffende opvolging van de kleuters. De leerkrachten spelen kort op de bal en voorzien in passende ondersteuning indien nodig.

De lagere afdeling heeft een ruime traditie in het aanreiken van klasexterne ondersteuning op leerlingniveau. Geleidelijk groeit de openheid voor meer klasinterne ondersteuning van leerlingen. In de lagere afdeling wordt in toenemende mate klasintern gedifferentieerd. De leerkrachten maken daarbij gebruik van de differentiatiemogelijkheden die de onderwijsleerpakketten aanreiken. Na een klassikale instructie gebeurt een gedifferentieerde inoefening en verwerking. Leerlingen die meer nood hebben aan ondersteuning worden door de leerkracht of met bijkomende zorgondersteuning begeleid. De doeltreffendheid van die zorgondersteuning kan nog groeien.

Leerkrachten gaan met teamteaching elkaar systematisch klasintern ondersteunen. De klasleerkracht blijft daarbij de eerste verantwoordelijke en stuurt die begeleiding aan. Die bijkomende ondersteuning geeft mogelijkheden voor tempodifferentiatie en remediëringsmomenten. Op deze wijze leert het team elkaars klaspraktijk kennen met een gedeelde verantwoordelijkheid om leerlingen met specifieke problemen te begeleiden.

4.2 Evaluatie

4.2.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ontwikkeling.

Motivering

De aandacht voor een brede evaluatie is een schoolprioriteit en bevindt zich vooral in de lagere afdeling nog aan het begin van een ontwikkelingsproces. Vooralsnog is er geen gezamenlijk gedragen schoolvisie op evalueren.

De kleuterafdeling gebruikt de eigen ontwikkelde instrumenten, aangevuld met gerichte observaties en een enkele genormeerde toets om de evolutie nauwgezet op te volgen en het onderwijsaanbod doelgericht af te stemmen op de ontwikkelingsbehoefte van de kinderen. De focus van die waardevolle en doeltreffende aanpak kan nog verruimd worden naar een brede evaluatie met aandacht voor aspecten uit meerdere leergebieden.

In de lagere afdeling slaagt het team er nog niet in om de brede vorming die de school realiseert op een efficiënte wijze in kaart te brengen. Een evenwichtige evaluatie die zowel de kennis, vaardigheden en de attitudes van de leerlingen in kaart brengt, ontbreekt. Een veelheid aan methodegebonden, genormeerde of zelf aangemaakte toetsen en externe toetsen wordt afgenomen. Deze veelheid aan toetsen mist doelgerichtheid en doeltreffendheid en focust vaak vooral op productevaluaties. De meerwaarde van de vele onderwijstijd die geïnvesteerd wordt in toetsen wordt niet in vraag gesteld. Foutenanalyses van de gegevens op klas- en afdelingsniveau gebeuren niet, de focus ligt vooral op het vastleggen van de vorderingen op leerlingniveau.

Vanuit de interne kwaliteitszorg zoekt het team ook voor de rapportering aan ouders naar een doeltreffend instrument om op een meer evenwichtige en gelijkgerichte wijze de vorderingen van de leerlingen te evalueren. Zo is er de waardevolle aanzet voor de evaluatie van sociale vaardigheden, waarover in een specifiek rapport aan de ouders feedback gegeven wordt. Ook voor lichamelijke opvoeding worden de vorderingen met een gradueel uitgewerkt rapport geëvalueerd.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

De aanstelling van de nieuwe directeur leidt tot een nieuwe dynamiek in de school. Zij realiseert een democratisch en participatief leiderschap. De doelgerichte aandacht voor teambuilding maakt dat het team in groeiende mate actief een inbreng doet en er een duidelijke bereidheid is om samen school te maken. Het team apprecieert de sterke aansturing die de dialoog en de samenhang binnen de school versterkt. Op school heerst een aangename positieve werksfeer met een geëngageerd leerkrachtenteam.

Het team heeft weinig traditie om te handelen vanuit een vooropgestelde visie gekoppeld aan vooropgestelde doelstellingen. De leerkrachten beschouwen zichzelf vooral als 'doeners'. Onder impuls van het nieuwe beleid concretiseerde het team een gezamenlijk gedragen schoolvisie, gevisualiseerd in een bijenkorfhart. Geleidelijk groeit het team in het vooropstellen van een gezamenlijk gedragen visie bij de optimalisering van haar werking. Voorlopig worden daar nog weinig duidelijke meetbare doelstellingen aan gekoppeld waardoor waardevolle initiatieven soms ondersneeuwen en hun effect missen. Het team bevindt zich in een ontwikkelingsproces waarin de aandacht voor een doelgerichte prioriteitenplanning groeit.

Het team realiseert doelgerichte overlegmomenten die efficiënt worden aangepakt. Gemaakte afspraken worden geïnventariseerd en op transparante wijze beschikbaar gesteld.

Onder de impuls van de nieuwe directeur heerst er een open communicatieklimaat met een gemeenschappelijke en democratische besluitvorming. Vanuit een jaarthema wordt het beleid tijdens het schooljaar vorm gegeven wat de verbondenheid binnen het team bevordert. De lijnen worden uitgezet en de koers wordt bewaakt. Die duidelijkheid bevordert het onderling vertrouwen binnen het team. Met verschillende initiatieven wordt het team gestimuleerd tot samenwerking en afstemming. De school straalt dan ook een aangenaam werk-, leer- en leefklimaat uit waar elk individu zichzelf kan zijn en waar men zichzelf durft te relativeren, vaak doorspekt met enige humor.

De kleuterafdeling heeft traditioneel altijd vanuit een sterk zelfsturend vermogen geïnvesteerd in de optimalisering van haar werking en ingespeeld op actuele onderwijsvernieuwingen. Door een gebrek aan aansturing in de lagere afdeling plooiden leerkrachten zich in het verleden veeleer terug op de eigen klaswerking met een sterke betrokkenheid op leerlingniveau. Op pedagogisch vlak hebben een aantal onderwijsvernieuwingen hierdoor niet of slechts in beperkte mate ingang gevonden. Hierdoor is er in de lagere afdeling meer nood aan een pedagogische aansturing met opvolging.

Onder impuls van het nieuwe beleid doet het team een inhaalbeweging. Op schoolniveau investeert het beleid in toenemende mate doelgericht in kwaliteitszorg. Vanuit een sterktezwankeanalyse werden prioriteiten op korte en langetermijn vastgelegd. Voor de invulling ervan werd zowel rekening gehouden met vaststellingen uit de klaspraktijk als elementen die afgeleid werden uit het tevredenheidsonderzoek bij leerlingen, ouders en leerkrachten. Tevens houdt de directeur voeling met de onderwijspraktijk door onder meer structurele klasbezoeken en functioneringsgesprekken. Zowel op school- als afdelingsniveau stelt het team haar werking in vraag en stuurt daar waar nodig systematisch bij.

Het uitschrijven van een visie op talenbeleid vormt voor de school niet de eerste prioriteit. Recentelijk inventariseerde de school de talige aspecten die impliciet al aanwezig zijn in de schoolwerking. Vanuit deze beginsituatiebepaling investeert het team in gerichte professionalisering rond SES en talenbeleid om tot een gezamenlijke visie te komen. Vanuit die geëxpliciteerde visie wil de school vervolgens met gerichte doelen, acties en evaluaties opzetten.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het creëren van een veilige en stimulerende leef- en leeromgeving voor de kinderen met doelgerichte aandacht voor de sociale vaardigheden.
- De kleuterafdeling die met een geïntegreerde thematische benadering de kleuters een krachtig en uitdagend leeraanbod aanreikt.
- De groeiende aandacht voor een brede vorming waar de kinderen in toenemende mate actief participeren.
- In de kleuterafdeling worden de ontwikkelingsdoelen voor Nederlands en wereldoriëntatie voldoende en evenwichtig nagestreefd met een thematische benadering.
- In de lagere afdeling worden de eindtermen voor Nederlands en wereldoriëntatie nagestreefd vanuit een onderwijsleerpakket die de leerplanrealisatie grotendeels garandeert maar waarvan de verticale samenhang nog kan geoptimaliseerd worden.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Het aangenaam pedagogisch klimaat dat het welbevinden en de betrokkenheid van leerlingen, ouders en het team bevordert.
- De leerbegeleiding op kindniveau vanuit een duidelijke zorgvisie.
- Het functionele kindvolgsysteem van de kleuterschool met de aanvullende gerichte klasobservaties.
- Teamteaching dat het klasdoorbrekend werken en het leren van en met elkaar bevordert.
- De samenwerking met externe deskundigen en de ouders voor de leerbegeleiding.

Wat betreft het algemeen beleid

- De aandacht voor teambuilding en de samenwerking van het team om zo samen school te maken.
- De groeiende gezamenlijke doelgerichtheid van de leerkrachten creëren optimale leer- en ontwikkelingskansen voor kinderen.
- Het sterke interne leiderschap met ruime aandacht voor participatie en ondersteuning.
- De opvolging van de klaspraktijk met lesobservaties, feedback- en functioneringsgesprekken.
- Het groeiend zelfevaluerend vermogen van de school.
- De doeltreffende aandacht voor de interne en externe communicatie zowel formeel als informeel.
- De doelgerichte aandacht voor leerlingen- en ouderparticipatie.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Vanuit een grondige leerplanstudie de samenhang van het leergebied wereldoriëntatie doelgericht op elkaar afstemmen met aandacht voor een evenwichtig aanbod van de verschillende domeinen.
- Vanuit de grondige analyse van de externe toetsen de onderwijspraktijk in de lagere afdeling optimaliseren.
- Voor het leergebied Nederlands gerichte aandacht besteden aan de domeinen spreken en luisteren, zowel in de klaspraktijk als bij de evaluatie en de rapportering.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk en de rapportering optimaliseren vanuit een gezamenlijke gedragen visie.
- Vanuit doelgerichte foutenanalyses in de leerbegeleiding aandacht hebben voor preventie en remediëring op klas- en schoolniveau.
- Investeren in deskundigheidsbevordering en de begeleiding van het team om de keuze voor het handelingsgericht werken conform de principes toe te passen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Vanuit kwaliteitszorg de outputgegevens grondig analyseren en koppelen aan gerichte acties.

- Een gefaseerd onderwijskundig prioriteitenplan uitgezet op korte en langetermijn gekoppeld aan de nodige ondersteuning en begeleiding.
- Investeren in effectief onderwijs door de prioriteiten te koppelen aan transparante en evalueerbare doelen die het handelen doelgericht aansturen.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Ilse De Volder de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	